

Datum: 20 juli 2021, eerste lezing.
Lezing: Stads Klooster Haarlem & lunch
Door: Judith van der Wildt | Projectleider Stads Klooster Haarlem

Vooraf

Fijn dat u aanwezig was bij de lezing die ik gaf op 20 juli 2021 in de Doopsgezinde Kerk. Hieronder vindt u de tekst, zodat u deze nog eens kunt nalezen als u dat wenst. Van het nagesprek is geen verslag beschikbaar. Overwegingen die daaruit voort zijn gekomen heb ik daarom ook niet in mijn tekst verwerkt. De tekst zoals u die hieronder vindt, is de tekst zoals ik hem uitsprak.

Ik hoop u nog eens te mogen ontmoeten bij een van de activiteiten van Stads Klooster Haarlem. Heeft u nog vragen, opmerkingen of suggesties? Ik waardeer het zeer als u die met mij deelt via projectleider@stadskloosterhaarlem.nl.

Op de hoogte blijven van de ontwikkelingen en programmering van Stads Klooster Haarlem kan via www.stadskloosterhaarlem.nl en via Instagram [@stadskloosterhaarlem.nl](https://www.instagram.com/stadskloosterhaarlem.nl).

Warme groet,

*Judith van der Wildt
Projectleider Stads Klooster Haarlem*

Goedemiddag, en welkom hier vandaag op deze mooie plek. Voor u een thuiswedstrijd, voor mij een beetje wennen. Mijn naam is Judith van der Wildt en ik ben sinds februari 2021 projectleider/ programmamaker van Stads Klooster Haarlem.

Met als pijlers stilte, aandacht en schoonheid ontwikkelt Stads Klooster Haarlem een programmering met activiteiten die je in de gelegenheid stellen om verbinding te maken met jezelf en met de ander.

Voorbeelden van activiteiten zijn schrijfmeditaties, stiltemeditaties, mindfulness, kloosterwandelingen in de stad, mantra's zingen bij volle maan in de kerk, diverse lezingen en stilteconcerten, waar klassieke muziek wordt afgewisseld met stilte en poëzie.

We zijn geen fysieke locatie, de stád is het klooster. Stads Klooster Haarlem beweegt zich door de stad en we organiseren activiteiten op heel diverse plekken. Om een ieder weer te helpen de schoonheid te zien in wat er is, te laten ervaren dat 'er zijn' en met aandacht te leven voldoende is en dat stilte geen luxe maar noodzaak is.

Ik ben uitgenodigd om jullie vandaag te inspireren rondom het thema 'Stadse spiritualiteit'. Een thema waar je een heleboel kanten mee op kunt, maar ik kies ervoor om 'stads' te interpreteren als 'aards', en om het vandaag te hebben over mijn eigen spiritualiteit, en hoe ik die vind bij Stads Klooster Haarlem.

Roeping

Toen ik nog maar een aantal weken onderweg was met Stads klooster Haarlem had ik het met de klankbordgroep, waarin verschillende Haarlemse kerk zijn vertegenwoordigd, over 'roeping'. Er werd mij iets meer achtergrondinformatie gegeven over hoe dat werkt bij een dominee, en in datzelfde gesprek sprak deze groep naar mij uit dat ze mij 'roepen' om richting te geven aan Stads klooster Haarlem. Ik werd expliciet uitgenodigd om met mijn hele wezen in te stappen, en het project aan te nemen als een roeping en niet als een baan. En wanneer ik dat met mijn hart zou doen, zeiden ze, dan kan het niet mis gaan. Dat ontroerde mij ontzettend, nog steeds als ik eraan terugdenk, want het klopt zó bij hoe ik in het leven sta. Daarom kan ik ook niet anders dan jullie vandaag mee nemen in een heel persoonlijk verhaal.

Ik heb een boekje meegenomen, een recent boek van Toon Tellegen. Als kind kwam ik, dankzij een dierbare oom van mij, in aanraking met zijn beroemde dierenverhaaltjes, en daarmee werd mijn liefde voor lezen gevoed. Avond aan avond las ik - vaak stiekem onder de dekens bij het licht van mijn zaklamp - zijn verhalen. Het waren verhaaltjes waar ik als kind nog uren van kon na genieten, en ik verloor me geregeld in de symboliek ervan.

Zo dacht ik bijvoorbeeld: misschien komt de mier wel echt op de verjaardag van de eekhoorn, alleen herkennen wij die gebeurtenis niet als zodanig wanneer het zich voor onze ogen afspeelt. Of: kan het niet zo zijn dat dat wat ik als de kleur groen zie, dat een ander dat ziet zoals ik de kleur rood zie? Dat zou gelijk de nodige onooglijke kleurencombinaties verklaren.

En kon het niet zo zijn dat dat wat de een God noemt, hetzelfde is als dat wat de ander de spirit of 'iets' noemt? Wat nou als we hetzelfde bedoelen maar gewoon de taal niet hebben om dat te zeggen? Als er oorlog is in de wereld, stomweg omdat we niet de woorden hebben om elkaar werkelijk te verstaan?

Al dit soort grote vragen hielden mij bezig na het lezen van ogenschijnlijk onschuldige en luchtig verhaaltjes over een eekhoorn en een mier.

Schrijfoefening

Wat Toon Tellegen bij mij teweeg bracht gaat over perspectief. Want als we nou eens door een ander venster naar de wereld kijken, ziet het er dan misschien heel anders uit?

Wat dat perspectief betreft, laat ik u graag iets ervaren.

Hier volgt een korte schrijfoefening, die u ook thuis kunt uitvoeren.

U mag allemaal een blaadje en een pen of potlood pakken, en het blaadje in de breedte voor u neer leggen. Dan wil ik u vragen om halverwege het papier een horizontale lijn te tekenen over de breedte van het papier. Deze lijn vertegenwoordigt uw leven.

Dan vraag ik u nu een gebeurtenis uit uw leven in gedachten te nemen die een tweedeling heeft veroorzaakt, er is sprake van een leven vóór die gebeurtenis en een leven erna. Die gebeurtenis markeert u met een verticaal streepje op de lijn. U hoeft niet te benoemen of te beschrijven wat die gebeurtenis is, een streepje op de lijn volstaat.

Stelt u zich nou eens voor dat deze twee delen van uw leven titels van een hoofdstuk uit een boek zijn. Hoe heet het eerste hoofdstuk, en wat is de titel van het tweede hoofdstuk?

U mag de titels onder de lijn schrijven.

Als deze twee titels de titels van hoofdstukken zijn, wat is dan de titel van het boek?

Die titel mag u bovenaan het papier schrijven.

Dit is het verhaal van uw leven.

Dan wil ik u vragen het papier om te draaien.

Op deze nog lege zijde mag u nogmaals een horizontale lijn trekken over de breedte van het papier. Nu wil ik u vragen om twee impactvolle gebeurtenissen in gedachten te nemen. De gebeurtenis van de vorige zijde mag er daar een van zijn, maar het mogen ook twee andere gebeurtenissen of momenten zijn. De lijn is nu in drie delen verdeeld.

Stelt u zich voor dat dit de drie hoofdstukken van een boek zijn. Welke titels krijgen de drie hoofdstukken? Deze titels mag u onder de lijn schrijven.

En als dit de drie titels van hoofdstukken zijn, wat is dan de titel van het boek?

Ook dit is het verhaal van uw leven.

Vermoedelijk heeft u twee behoorlijk van elkaar verschillende boeken geschreven.

Kijkend naar hetzelfde leven, door twee verschillende vensters.

Neem even een moment om stilte staan bij waarin ze van elkaar verschillen, wat het effect is van een ander perspectief.

Wat u zojuist heeft gedaan is een oefening uit het biografisch schrijven, iets dat jullie zullen terugzien in de programmering van Stadsklooster Haarlem, in elk geval in de vorm van schrijfmeditaties.

Toon Tellegen

Dan weer terug naar Toon Tellegen.

Later, op het VWO, gingen de dierenverhaaltjes weer door mijn handen. Ik koos godsdienst als extra vak, en mijn docent haalde vaak het werk van Toon Tellegen aan. Hij noemde hem zelfs een 'groot filosoof' en 'theoloog'. In die tijd leerde ik weer nieuwe lagen uit zijn verhalen kennen, en werd ik bevestigd in het feit dat het niet zomaar wat leuke dierenverhaaltjes zijn. Het is maar net door welk venster je naar de teksten kijkt.

Nog een aantal jaar later las ik de verhaaltjes voor aan mijn zoon Siem, die er net zo van genoot als ik, en die er net als ik als kind grote vragen bij stelde, maar wel weer andere dan die van mij. Hij keek door wéér een ander venster.

En de bedenker van deze verhaaltjes heeft onlangs dit prachtige boekje geschreven, speciaal voor Stadsklooster zo lijkt het. Dat vind ik in elk geval fijn om te denken, dan is de cirkel weer rond.

Ik hoop dat u het boekje heeft, of dat u het iemand cadeau zult doen, niet op de laatste plaats uzelf. Het eerste hoofdstuk wil ik graag met u delen.

In zijn verhaal zet Tellegen mooi uiteen voor wie Stadsklooster Haarlem is. Hij onderscheid drie type mensen, ik neem u even mee.

Ik las het eerste hoofdstuk voor.

Drie soorten mensen

Hij beschrijft in zijn verhaal, zoals ik het lees, drie soorten mensen.

De eerste mens die hij beschrijft

Dat zijn zij die teleurgesteld zijn dat God er niet is, of het zelfs niet kunnen geloven en op de deur blijven bonzen.

Ik zie daarin de mens die de waarde van de eeuwenoude traditie eert en in stand houdt. Die de traditie lééft en doorgeeft. Mensen die nieuwe vormen van kerk-zijn en spiritualiteit wellicht spannend vinden of zelfs wat wantrouwend er tegenover staan. Mensen die er voor zorgen dat die traditie waarop wij allen staan niet verloren gaat. Belangrijk werk.

Ik denk dat dat veel moed vraagt, omdat geloof alleen bestaat als er ook twijfel mag zijn.

Ik hoop en denk dat u hier vertegenwoordigd bent.

Stadsklooster Haarlem is er voor u.

De tweede mens die hij beschrijft

Dat zijn zij die voelen dat Zijn ogenschijnlijke afwezigheid ruimte geeft om zich te ontplooien en met andere dingen bezig te houden.

Ik zie daarin de mens voor wie de traditie belangrijk is of is geweest, en die op zoek is naar verbreding, vernieuwing of andere manieren om de traditie te delen of beleven. Een cultuur is altijd in ontwikkeling, en deze mensen gaan graag onderweg om daarin nieuwe vormen en invloeden te verkennen.

Ik hoop en denk dat u hier vertegenwoordigd bent.

Stadsklooster Haarlem is er voor u.

De derde mens die hij beschrijft

Dat zijn zij die voetballen voor de deur van de kerk, de kerkdeur als doel gebruiken, en willekeurige voorbijgangers vragen om mee te doen.

Ik zie daarin de mens voor wie de traditie en de kerk als instituut geen actieve rol in het leven heeft en heeft gehad. Zoals bij mij. Ik besloot al op jonge leeftijd dat de kerk en de Bijbel niet voor mij waren. (Al moet ik bekennen dat ik wat dat betreft enigszins van mijn geloof begin te vallen.)

Ik ben dat kind dat voetbalt voor de deur. Degene die binnen met buiten verbindt. Die de voorbijganger uitnodigt, nieuwsgierig is naar wie er in de kerk woont, wie daar op bezoek gaat, wie er op de deur bonst en wie rechtsomkeert maakt.

Stadsklooster Haarlem is er ook voor mij.

Maar in welke categorie je je ook herkent, je spiritualiteit ontwikkelt zich aan de ontmoeting met de ander.

Zo heb ik een tijd gehad waarin ik dacht dat spiritualiteit een luxeproduct is. Iets waarvoor je een paarse legging aan moet, een duur yoga abonnement moet afsluiten en retreats moet volgen. Iets waar je ook maar net tijd voor moet hebben.

Het is de ontmoeting met de ander, waarin de ander ook echt anders mag zijn, dat ik me realiseerde dat spiritualiteit en ergens in geloven de basis is van ons mens-zijn. Het is pure noodzaak, het is zuurstof. We kunnen inmiddels vrij goed zonder omdat we gewend zijn aan het benauwde gevoel, aan het druk druk druk. Terwijl het de stilte, de aandacht en de schoonheid zijn waaraan we opladen.

Die ontmoeting met jezelf en met de ander, de stilte, de aandacht en schoonheid, die ervaar je bij Stadsklooster Haarlem. Ik geloof in Stadsklooster Haarlem.

Of liever gezegd, ik vertrouw erop, want ik twijfel niet.